

Sygn. akt *I ACa 923/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący Sędzia: Bogusława Żuber

Sędziowie: Małgorzata Kaźmierczak (spr.)

Ryszard Marchwicki

Protokolant: Sekretarz sądowy Halszka Mróz

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. S.**

przeciwko **Skarbowi Państwa P. (...) reprezentowanemu przez (...)**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 listopada 2018 r. sygn. akt XVIII C 367/18

1. oddała apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Kaźmierczak Bogusława Żuber Ryszard Marchwicki

--	--	--

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 lutego 2018 roku powód W. S. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od Skarbu Państwa – reprezentowanego przez P. (...) kwoty 155.038,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za doznane krzywdy, przez które należy rozumieć utrudnienie lub uniemożliwienie dochodzenia należności z tytułu nienależytego wykonania umowy zawartej ze (...) Kancelarii Adwokackiej (...), R. w skutek niezgodnego z prawem działania Sądu (...) w sprawie wniesionej przez powoda ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym na rzecz Skarbu Państwa – (...) kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo (punkt 1) oraz zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa P. RP kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2).

Wydając powyższy wyrok Sąd pierwszej instancji ustalił, że uchwałą nr(...) Zgromadzenia (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 11 maja 2011 roku powód został odwołany z funkcji członka Zarządu spółki – Prezesa Zarządu.

Postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 1 lipca 2011 roku, (sygn. akt (...) KRS/(...)) powód został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego jako członek zarządu (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Dnia 2 listopada 2011 roku do Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej IV Wydziału Pracy wpłynął pozew powoda przeciwko(...)spółce

z ograniczoną odpowiedzialnością o wynagrodzenie. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt (...) Zgodnie z udzielonym mu pełnomocnictwem, powód był reprezentowany w tej sprawie przez adwokata J. R.. W odpowiedzi na pozew pozwana w tamtym procesie spółka wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej Wydział IV Pracy wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 roku w zakresie żądania zasądzenia od pozwanej spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na rzecz powoda zasiłku chorobowego za okres od dnia 30 marca 2013 roku do dnia 31 maja 2013 roku uznał się niewłaściwym rzeczowo i sprawę w tej części przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Inspektoratu we W. jako właściwego miejscowo i rzeczowo, w pozostałym zakresie oddalił powództwo, zaś kosztami postępowania obciążył powoda i na tej podstawie zasądził od niego na rzecz pozwanej kwotę 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zgodnie z wnioskiem z dnia 30 stycznia 2014 roku powodowi doręczono w dniu 18 marca 2014 roku odpis wyroku z uzasadnieniem. W dniu 1 kwietnia 2014 roku powód złożył apelację od wskazanego wyżej wyroku zaskarżając go w całości. Zgodnie z zarządzeniem z dnia 10 kwietnia 2014 roku wezwano powoda do uzupełnienia w terminie 7 dni braków formalnych apelacji poprzez uiszczenie opłaty sądowej, przedłożenie odpisu apelacji celem doręczenia stronie pozwanej, prawidłowe określenie sądu drugiej instancji, zwięzłe przedstawienie zarzutów i ich uzasadnienie, sprecyzowanie wniosku o zmianę lub uchylenie wyroku oraz określenie wartości przedmiotu zaskarżenia pod rygorem odrzucenia apelacji. Zobowiązanie zostało powodowi doręczone w dniu 2 maja 2014 roku.

Postanowieniem z dnia 14 maja 2014 roku Sąd Rejonowy Sąd Pracy w Ś. odrzucił apelację powoda.

Z tytułu świadczenia pomocy (...) Spółka Cywilna wystawiła powodowi fakturę VAT obejmującą wynagrodzenie za prowadzenie sprawy o sygn. akt (...) i sygn. akt (...)

Dnia 9 maja 2014 roku powód złożył do Sądu Okręgowego w Poznaniu skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie przeciwko (...)spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (sygn. akt (...)) toczącej się przed Sądem Rejonowym w Środzie Wielkopolskiej, IV Wydziałem Pracy Sądem Pracy, a nadto o zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 20.000,00 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał okoliczności, które w jego ocenie uzasadniały przyjętą przez niego tezę o wadliwym przebiegu postępowania.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2014 roku (sygn. akt (...)) Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VI Pracy oddalił skargę powoda. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że skarga na przewlekłość postępowania podnosząca zwłokę

w wyznaczaniu kolejnych terminów rozpraw oraz przewlekłości działań sądu polegających na pozyskaniu dowodów (akt odrębnych spraw sądowych) była bezzasadna.

Sąd Okręgowy wskazał, że oddalił wnioski dowodowe strony powodowej zawarte w pozwie w pkt 6-30 i 33-53, albowiem nie miały one dla sprawy żadnego znaczenia.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji stwierdził, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w niniejszej sprawie należało ustalić, czy po stronie Sądu Okręgowego rozpatrującego skargę na przewlekłość postępowania istniał obowiązek merytorycznego rozpatrzenia wniesionej przez powoda skargi, czy też skargę tę należało, jak chciał tego powód, odrzucić jako niedopuszczalną. Ustalenie, że skarga podlegała merytorycznemu rozpoznaniu niejako automatycznie niweczyło podstawy żądania przez powoda odszkodowania.

Odwołując się do art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2018 r. poz. 75 t.j., dalej: ustawa) Sąd Okręgowy zważył, że uprawomocnienie się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie wywołane skargą na przewlekłość postępowania nie ma wpływu na możliwość zakończenia postępowania w sprawie rozstrzygnięciem merytorycznym,

a bezprzedmiotowe w takiej sytuacji staje się jedynie żądanie wydania sądowi zaleceń, o jakich mowa w art. 6 ust. 3 ustawy. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż w dacie wniesienia przez powoda skargi na przewlekłość postępowanie o sygn. akt

(...), nadal się toczyło, a zatem skarga na przewlekłość była w owym czasie dopuszczalna i jako taka musiała zostać rozpatrzona merytorycznie.

Bez względu na powyższe Sąd Okręgowy wskazał, że nieuprawnione są twierdzenia powoda zmierzające do wykazania, że od jakiegokolwiek rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi na przewlekłość postępowania zależała możliwość dochodzenia ewentualnych roszczeń od pełnomocników procesowych, albo by toczące się postępowanie wywołane wniesieniem takiej skargi w jakikolwiek sposób oddziaływało na bieg terminu przedawnienia roszczeń przeciwko pełnomocnikom procesowym. Ustawodawca w żadnym akcie normatywnym nie powiązał ze sobą tych dwóch instytucji.

Sąd pierwszej instancji dalej zważył, iż powód oparł powództwo w sprawie o przepis art. 415 i 417 § 1 k.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego po pierwsze nie jest prawdziwa teza powoda co do tego, iż opisane wyżej orzeczenie miało nieprawidłową treść. Nie można więc mówić o bezprawności działania lub zaniechania ewentualnego sprawcy co jest warunkiem koniecznym dla powstania odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanego. Już z tego powodu powództwo winno być oddalone, a prowadzenie dalszego postępowania dowodowego w zakresie zaproponowanym przez powoda stało się tym samym bezcelowe. Bez znaczenia pozostawało więc to, czy faktycznie działanie pełnomocników doprowadziło do powstania u powoda szkody. Stąd też Sąd pierwszej instancji pominął wszelkie wnioski dowodowe powoda zmierzające do dokonania ustaleń w tej kwestii.

W ocenie Sądu Okręgowego również niewiarygodnie brzmią twierdzenia powoda co do tego, że powód świadomie czekał do ostatnich dni przed przedawnieniem się roszczenia ze złożeniem stosownych środków prawnych, które miałyby doprowadzić do skutecznego dochodzenia swoich roszczeń wobec byłych pełnomocników; tym bardziej, iż powód nie wykazał by faktycznie w tym zakresie czynił jakiegokolwiek przygotowania w tym zakresie. Skoro z takimi działaniami zwlekał, to czynił to na własną odpowiedzialność nie próbując nawet swoich twierdzeń co do przedawnienia roszczeń weryfikować choćby poprzez konsultacje u fachowego pełnomocnika.

W pkt 2 wyroku Sąd pierwszej instancji orzekł o kosztach postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265) i z tego tytułu zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu powód zarzucił naruszenie:

1. art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki poprzez jego błędną wykładnię;
2. art. 217 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie wniosków dowodowych zgłaszanych przez powoda w toku postępowania, co mogło mieć wpływ na wynik postępowania;
3. błędy w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że w chwili wniesienia skargi na przewlekłość postępowania przez powoda, postępowanie w sprawie o sygn. akt (...) przed Sądem Rejonowym w Środzie Wielkopolskiej było w toku.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości lub jego uchylenie i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji oraz o obciążenie pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu przed Sądem drugiej instancji, w tym na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, na podstawie art. 32 ust. 3 ustawy o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego bez przekroczenia granic określonych treścią art. 233 § 1 k.p.c. dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnie określił ich prawne konsekwencje. Ustalenia te oraz ich prawną ocenę Sąd Apelacyjny podziela, przyjmując je jako własne.

Za chybione należało uznać zarzuty naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych powoda. W pierwszej kolejności wskazać należy, że art. 217 § 1 k.p.c. odnosi się do czynności procesowych podejmowanych przez strony oraz nie może być przedmiotem naruszenia przez Sąd, a w konsekwencji stanowić zarzutu apelacyjnego. Z kolei art. 227 k.p.c. określa jedynie, co może być przedmiotem dowodu. Nie może więc zostać naruszony poprzez oddalenie jakiegokolwiek wniosku dowodowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 maja 2017 roku, sygn. akt III AUa 41/17). Twierdzenie, iż przepis art. 227 k.p.c. został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego. W tej ostatniej sytuacji zarzut naruszenia tego przepisu powinien być jednakże powiązany z art. 217 § 2 k.p.c., jeśli skarżący wskazuje na pominięcie określonego dowodu w wyniku wadliwej oceny, że nie jest on istotny dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2019 roku, sygn. akt V ACa 17/18).

Abstrahując od prawidłowości sformułowanych zarzutów apelacyjnych, słusznie wnioski dowodowe powoda zostały oddalone przez Sąd pierwszej instancji. Z uwagi na brak jakiegokolwiek związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy wydaniem w dniu 25 czerwca 2014 roku przez Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowienia oddalającego skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie toczącej przed Sądem Rejonowym w Środzie Wielkopolskiej o sygn. akt (...) ,a możliwością dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od pełnomocników procesowych, przeprowadzenie dowodów zgłaszanych przez powoda skutkowałoby jedynie zwłoką w postępowaniu.

Rację ma bowiem Sąd pierwszej instancji, wskazując że na bieg terminu przedawnienia tych roszczeń żadnego wpływu nie miało wszczęcie postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania. Niezależnie bowiem czy Sąd Okręgowy w Poznaniu odrzuciłby skargę powoda wniesioną w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2018 r. poz. 75) czy rozpoznał ją merytorycznie, to w żaden sposób nie oddziaływało to na możliwość dochodzenia roszczeń przez powoda przeciwko swoim pełnomocnikom procesowym.

Ponadto, wbrew twierdzeniom apelującego Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się błędnej wykładni art. 5 ust. 1 ww. ustawy. Niejasności w zakresie uznania postępowania za prawomocnie zakończone oraz w konsekwencji podjęcia decyzji co do odrzucenia lub merytorycznego rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania, zostały ostatecznie wyjaśnione przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 9 stycznia 2008 roku o sygn. akt III SPZP 1/06. W powyższym orzeczeniu potwierdzono, że skarga wniesiona na podstawie przepisów ww. ustawy w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji, o stwierdzenie przewlekłości w tym postępowaniu, powinna zostać rozpoznana merytorycznie także po zakończeniu postępowania przed tym sądem. Tym samym, decyzja Sądu Okręgowego w Poznaniu o merytorycznym rozpoznaniu skargi powoda wniesionej do tego Sądu w dniu 9 maja 2014 roku była właściwa. Odrzucenie apelacji nastąpiło postanowieniem z dnia 14 maja 2014 roku, stąd skarga wniesiona jeszcze w trakcie postępowania winna podlegać rozpoznaniu oraz – w tym przypadku – oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako nieuzasadnioną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono z uwzględnieniem, że stroną przegraną w postępowaniu apelacyjnym jest powód, w związku z tym zasądzono od niego na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 98 k.p.c. i 99 k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 roku o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 762) koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym w wysokości 4.050 zł, ustalonej na podstawie § 2 pkt 6 pkt w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Bogusława Żuber Małgorzata Kaźmierczak Ryszard Marchwicki